



Dingsdag

den 14 Julij.

WEENEN, den 3den Julij.

Te Bucharest zijn den 15den Junij ontvangen de volgende officiële berichten uit het Russische leger voor Siliſtria, van den 11den dier maand: « De belegering wordt met goed gevolg voortgezet. De batterijen van de derde parallel zijn in den nacht van den 10den opgericht, en hebben het geschut op de tegen over liggende bastions zoo volkomen gedemonteerd, dat de vijand ons vuur slechts met geweeſchoten beantwoordt. De buitenwerken zijn mede reeds vernield. In dezen nacht zal men met zes dubbele ondergravingen van de derde parallel tot aan de kruin van het gletschertoren, welke deels door eenige dagen een brae-batterij van 16 zware stukken geschut zal opgericht worden. De vesting zal dan waarschijnlijk niet langer te verdedigen zijn. — Volgens zeggen der overloopers, blijft aan de ingezetenen geene hoop op redding meer over, daar het geschut op de walle onbruikbaar is geworden, en het gebrek aan levensmiddelen hen bereikt heeft. Ook verlangen de meeste ingezetenen met alle spoedige overgave.

Volgens berichten van de Turksche grenzen, was de pacha van Scutari den 6den Junij met 2500 man van daar naar Uskub (Skopia, op den weg naar Philippopol) opgebroken, waar nog andere troepen bij hem zouden komen, om zich bij de armee van den groot-vizier te voegen.

Uit Odessa wordt den 22sten Junij het volgende gemeld: « De berichten uit de vorstendommen, over den gezondheidsstaat, zijn bij voortdurende zeer verontrustend, en daar ook te Braïla, Galacz enz. sporen van besmetting ontdekt waren, vreesde men voor eens verdere verspreiding der ziekte, welke door deskundige geneesheeren voor de Oostersche pest gehouden wordt. Naauwelijks waren hiertegen aan de landzijde, door eene strenge quarantaine aan de Dniester, maatregelen genomen, of er ontstond nieuwe ongerustheid van den zeekant. De kleederen en goederen van gekwetste, zieke en gestorvene Russische soldaten, dewelke van Varna herwaarts zijn gebragt, hebben zoodanige ziekten en sterfte in de quarantaine veroorzaakt, dat het plaatselijke bestuur ook daar voorzorgen heeft moeten nemen. Eergisteren zijn alle in de haven bevindende schepen tot op eenen zekeren afstand van den havendam teruggewezen, om eenigen tijd onder toezigt te blijven, waaraan alle nieuw aankomende vaartuigen mede zullen onderworpen worden, en men verbrandt van tijd tot tijd alle bovengemelde goederen, alsmede de kleedingstukken van de zieken en overledenen in het hospitaal. Overigens is de staat van gezondheid zoo wel in de stad, als bij de manschap der in de haven liggende schepen, zoo als men dien verlangen kan.

BERLYN, den 10den Julij.

De laatste Russische legerberigten melden, dat een buitenwerk van de vesting Siliſtria stormenderhand is ingenomen, waarbij 5 vaandels in handen der overwinnaars zijn gevallen. De belegeringswerken waren reeds tot de vestinggrachten gevorderd, en men verwachtte, dat de stad zich den 29sten Junij bij Kapitulation zou overgeven.

— Volgens berichten uit Tiflis van den 4den Junij, was de Perzische Prins Chosrew-Mirza dien dag van daar naar Petersburg vertrokken.

PARYS, den 9den Julij.

In de zitting van gisteren heeft de heer Benjamin Constant de loterij bestreden. Om over de loterij te oordeelen, zeide hij, moet men hare zedelijke gevolgen nagaan. Men maakt het toeval tot grondslag van alle berekening, wekt de goudorſt bij den armen op en bevordert dus eene ongeregelde, overspannen verbeelding, — het verachten der zuinigheid, waardoor men langzaam en ordelijk tot welvaart komt. Dit alleen is erg genoeg.

« Het is geen geringe zegepraal der maatschappelijke orde, dat de arme zich zijn lot getroost. Dit men hem heeft kunnen overtuigen, dat hij geboren is om zonder bezitting te zijn, is eene vrij gewigtige overwinning, waarmede men geenszins moet spotten.

« Laat hem in zijne onderwerping, in zijn nederig besef, blijven denken, dat het arbeiden, vaak boven zijne krachten, zijn pligt en niet die van anderen is. Rukt hem niet uit dien kring, waarin het goed voor hem en voor u is dat hij blijve. Dat doet hij door dwaze verwachtingen bij hem op te wekken, en die dwaze verwachtingen doet de loterij ontstaan. Als de arme alleen denkt zich door arbeid te verrijken, is hij rustig, omdat het werk langzaam en trapswijze gaat; maar als hij hem gelooven doet, dat hij zich door het toeval in eenen dag rijk maken kan, wordt hem alles wanorde.

« Om deze zedelijke ongeregeltheid alleen, zou de loterij hoogst schadelijk

en onmaatschappelijk zijn; maar er is nog meer; ellende, misdaden en zelfmoord zijn ook in het gevolg. Bij de bestaande orde bezit de behoeftige land slechts weinig, en dit weinige is een groot geluk voor u. Laat hem dit geringe deel door geene valstrikken verliezen.

« De loterij ontrooft den arbeidsman zijne winst, der vrouwen hare manen, den kinderen hun brood. Zij maakt roovers die moorden, zinneloozen die doodslaan. Voor de eenen hebt gij schavotten, voor de anderen het dolhuis, voor minder schuldigen de galleyen. Maar wekt het bloed des moordenaars het slagtoffer weder op; stellen uwe galleyen de maatschappij schadeloos? En hoe wilt gij dat hij deze zamengestelde maatschappij eerbiedige, de man, dien zij onzinnig maakt om hem te berooven?

« Hij had iets om van te leven, en gij wacht hem op straat op. Uwe agenten roepen overluid van millioenen die te winnen zijn. Hij bezat eenige centimes, tot voeding van een hongerig gezin, en die ontrooft gij hem door uwe verleiding; gij houdt een geheime toegang voor hem open tot de spelonk, waar hij zijnen ontgang berokkenen zal. Hij komt: niets blijft hem over. Gij hebt hem bedrogen. Hij steelt brood bij inbraak, en gij zendt hem naar den dwangarbeid. Ziedaar zijne en uwe geschiedenis.

« Lat ik, na dit tafereel, tot de beschouwing van uw geldelijk voordeel overgaan.

De inzet in de loterij bedraagt 50 millioen. De prijzen nemen 37½ millioen weg, de kosten 3,203,895 franken. Zij brengt u dus iets meer dan 9 millioen op, en gij brengt er 50 buiten omloop. Ik zeg 50; want de 37,500,000 voor prijzen komen er nimmer weder in. Hij, wiens dwaze onderneming bij toeval gelukt is, keert niet in den redelijken kring weder; hij waagt kanson tot dat hij verloren is.

« Lat wel, dat de rijkere stand zich niet in de loterij steekt; het zijn de overvloedigen, wier rede gij misleidt, en die zonder u zich, door arbeidzaamheid en spaarzaamheid, uit de armoede zouden opgericht hebben.

De minister van financiën erkende, dat tegen de loterij zeer gewigtige bezwaren waren; doch hij achtte de afschaffing niet raadzaam, wyl men in dat geval aan vreesde en zelfs aan verouderde loterijen zou moeten denken.

De loterij is dan ook weder voor dit jaar op de staatsbegrooting aangenomen.

GRONINGEN, den 9den Julij.

Eergisteren is de gewone jaarlijkse vergadering der provinciale staten, onder voorzitting van den heer staatsraad gouverneur, geopend, en zijn als toen tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benoemd jonkheer J. Jarges, bij herkiezing, en jonkheer G. Horenken van Alberda van Bloemersma, in de plaats van jonkheer J. Hara Siccama van Slochteren, overleden.

MIDDELBURG, den 10den Julij.

Door de heeren staten dezer provincie is, in derzelver bijeenkomst van gisteren, tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, wegens deze provincie, verkozen de heer Mr. Cornelis Gerrit Bijleveld.

UTRECHT, den 11den Julij.

De Staten dezer provincie hebben in derzelver zitting van den 7den dezer als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal wederom voor den tijd van drie jaren ingekozen den heer Mr. H. M. A. J. van Asch van Wijck.

HERTOGENBOSCH, den 13den Julij.

In de vergadering van de staten dezer provincie van Vrijdag den 10den dezer, zijn tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op nieuw benoemd, jonkheer Sassen van Ysselt en de heer Mr. A. G. Verheijen, burgemeester alhier, beide met 22 tegen 20 van de 42 stemmen; de concurrenten waren respectivelijk jonkheer P. E. de la Court en de heer H. de Wijs; mitsgaders met 22 tegen 20 stemmen de heer Mr. J. L. A. Luyben, in plaats van den heer Mr. A. J. J. H. Verheijen van Boxmeer.

CULENBORG, den 7den Julij.

Door de officieren der schutterij dezer stad, den 30sten Junij aan Z. K. H. den Prins van Oranje, kolonel-generaal der schutterijen een adres van gelukwensching, ter zake van die benoeming zijnde ingezonden, heeft Z. K. H. aan den kommandant, den 4den dezer, een brief in antwoord gezonden, de vleijendste uitdrukkingen bevattende, met verlangen dezelve aan de schutterij mede te deelen, en daarbij de verzekering te voegen, dat het Z. K. H. bijzonder aangenaam is, met huu in betrekking te staan.

BUITE

Hun Edel Groot Achtbaren de Staten der Provincie Gelderland hebben tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen den heer O. baron van Randwijck en in plaats van den heer baron van Brakell tot den Brakell benoemd den heer van Dam van Isselt.

Tot lid van het Collegie van Gedeputeerde Staten wegens den stand der eigen erfen is benoemd de heer F. W. baron van der Borch van Helbergen, in plaats van den heer Mr. A. A. Gajmans, die bij de laatste verkiezing van staatsleden voor den stedelijken stand is benoemd.

Voorts is in het lidmaatschap der gedeputeerde staten gecontinueerd Jhr. W. B. de Salve de Bruneton.

— In Henegouwen zijn als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heeren de Secus, Roisin en le Hon, en de heer Taintenier benoemd in plaats van den heer Desmanet, overleden.

In Zuid-Brabant zijn herkozen de heeren de le Villeuze en Pascal d'Onijn.

In Limburg is herkozen de heer de Brouckere.

In Luik zijn benoemd de heeren d'Omalus-Thierry en Collot, in plaats van de heeren Leslercq en Loop.

Mengelwerk.

VERANTWOORDELYKHEID DER MINISTERS.

In eene recensie van de wederlegging der verhandeling over de verantwoordelijkheid der ministers, naar het Nederlandsch staatsregt, (*) te vinden in het laatst uitgekomen nummer der Letteroefeningen, heeft men met verwondering gezien, dat de steller derzelve, de anders duidelijk genoeg voorgedragene meening des schrijvers zoodanig heeft opgevat, als of deze eene verantwoordelijkheid der ministers aan de natie had aangenomen. Deze soort van verantwoordelijkheid zoude inderdaad bestaan, als het van de Tweede Kamer afdring, om te oordeelen, in hoe verre het algemeene belang door eenige hunner daden geschonden was, even gelijk dit in Engeland, zoo als zulks op bladz. 9, 10, 11 en 15 ontwikkeld is, plaats vindt. Want dit algemeen belang wordt niet blootelijk uitgedrukt door de wet, maar ook, naar gelang der omstandigheden, door de wettige organen des volks, deszelfs vertegenwoordigers; en in zoo ver nu als de ministers zich boven en behalve de wet kunnen schuldig maken aan een vergrijp tegen hetgeen de natie het algemeen belang noemt, zijn dezelve aan haar verantwoordelijk. Het is dus niet genoeg, dat zij in het oog houden, waartoe de wet den Koning bevoegd maakt, dat zij niet genoeg, dat zij denzelven binnen de grenzen der koninklijke magt doen blijven. Want voor ieder hunner daden zijn zij verantwoordelijk schuldig. De Koning heeft b. v. het regt van oorlog en vrede. Maar, ofschoon, door van hetzelfde gebruik te maken, hij zijne grondwettige magt niet zou overschrijden, kan nogtans de minister, welke hierin was werkzaam geweest, tot verantwoording geroepen en gestraft worden, bijaldien het verdrag b. v. werd geoordeeld met de waardigheid, de eer of het belang van den staat onbestaanbaar te zijn. Lord Russell brengt in zijn Essai (in de wederlegging aangehaald) merkwaardige voorbeelden hiervan bij. En in zoo ver ziet men dus duidelijk, dat de ministers aldaar niet voor bepaalde daden alleen, bij de wet omschreven, verantwoordelijk zijn, maar voor alle hunne handelingen, die de natie in het parlement oordeelt, tegen haar belang of hare eer in te loopen.

Zoodanige verantwoordelijkheid nu heeft de schrijver der wederlegging op meer dan eene plaats aangetoond, dat niet in onze grondwet te vinden en dus strijdig met ons staatsregt is. Er wordt nergens in dezelve eene letterlijke bepaling aangetroffen, dat de ministers voor alle daden des Konings verantwoordelijk zijn. En hij heeft dus, in tegenstelling van hetgeen hieromtrent in Engeland bestaat, beweerd, dat dezelve volgens het Nederlandsch staatsregt (niet aan de natie, daarvan is in de geheele wederlegging geen woord gesproken) maar aan de wet verantwoordelijk schuldig zijn, en (zoo als dit op vele plaatsen duidelijk is gezegd) over zulks alleen wegens die daden, welke de Koning ook zelve niet had mogen volbrengen; omdat hetgeen de bevoegdheid daartoe in de grondwet niet is toegekend. Dit is beweerd op grond, dat iemand geen wettigen last op een' ander kan overdragen tot het verrigten van daden, die in het algemeen of hem ook in het bijzonder verboden of ongeoorloofd zijn. Een minister, door zijnen eed aan de grondwet gekoude, kan zich dus, zoo hij dezelve schendt, nimmer wettiglijk beroepen op den daartoe ontvangen last van zijnen meester, wanneer deze daardoor zijne bevoegdheid of zijne magt, in deze staatswet omschreven, was te buiten gegaan. Wanneer een minister dan getrouwelijk dit rigtsnoer aller daden, namelijk de wet, en in het bijzonder de grondwet in het oog houdt en volgt, heeft hij zich alleen voor zijnen meester, als zijnen wettigen lastgever te verantwoorden; terwijl alleen, bij de schending dier wet, naar welke aanleiding, het zij dus met of zonder last, die ook hebbe plaats gehad, derzelve strafbepalingen hem moeten tref-

fen, en gevolgelijk nog eene tweede verantwoording, buiten die aan zijnen meester verschuldigd, van hem gevorderd wordt. Door ons aan deze omschrijving en dier beginselen te houden, vindt men het punt duidelijk aangewezen, waarop de verantwoordelijkheid der ministers aan de wet, of wil men liever, derzelve strafschuldigheid aanvangt. Neemt dit punt weg, of verduistert het, zoo zal zich steeds onzekerheid opdoen, voor welke misdrijven de staatsdienaren strafschuldig zijn, vermits het altijd mogelijk blijft, dat zij zich op ontvangen lastgeven last zullen kunnen beroepen, wanneer iedere lastgeving namelijk, hoe ver deze de bevoegdheid of de magt van den lastgever ook mag te buiten gaan, tot hunne verontschuldiging bij den aanklager of regter wordt aangenomen: ja, wat meer is, zoo men de wettigheid der lastgeving niet afmeet naar de wettelijke bevoegdheid van dengeenen, die dezelve verstrekt, dan zal ook door of van wege de natie aan hare vertegenwoordigers meer magt kunnen opgedragen worden, dan haar bij het staatsverdrag is toegekend, en door die vertegenwoordigers ook uitgeoefend kunnen worden, zonder zich deswege strafschuldig te maken! Tot zulke gevolgtrekkingen leidt de stelling van hen, die beweren, dat de ministers alleen en alleen aan den Koning verantwoordelijk zijn.

SNIPPERS UIT DE RETICULE VAN MEVROUW THEMIS.

No. 5. — Er zijn thans in de regterlijke wereld Cameleons, zoo als geen vroegere dagen die kenden. — Ei ei! en wie zijn dat? — Wel mevrouw! dat zijn de lands commissies; niet om dat hunne schavele planje hun een veelkleurig aanzien geeft; maar omdat de wet nu eens hunne woorden en geschriften voor een evangelie houdt; dan weder niet meer geloof er aan hecht, dan aan die van andere menschen-kinderen. — Ik zal de eer hebben zulks te bewijzen. — De heeren JAN LANGVINGER en PIETER SLOKOR zijn beëdigde commissies voor de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen. Toen ze nog geen ambtenaren waren hadden zij bij niemand enig crediet, en als zij iets zeiden, dat een achtungwaardig burger tegensprak, geloofde niemand hen; maar zij hebben niet alleen met hun ambt verstand, maar ook eene geloofwaardigheid, boven allen twyfel verheven, verkregen; zoo dat, als zij instrumenteren, lunte processen-verbaal, die zij meestal een dag of twee na hunne bevindingen, onder eenen bortel, opmaken, geloof verdienen, tot zoo lang men daartegen een proces van valsheid (inscription en faux) instelt. Al had de bekeurde ook tien getuigen, die op de gewone wijze wilden getuigen, dat het proces-verbaal onwaarheden inhield, die mogen, op grond van artikel 239 der wet van 26 Augustus 1822, No. 38, niet worden gehoord; de kostbare en moeilijke inschrijving tot valsheid moet plaats hebben, of de bekeurde zinkt als een steen. — Maar wanneer de heeren LANGVINGER en SLOKOR eene overtreding der belasting op het personeel relatoren, dan mag men tegen zoodanig proces-verbaal wel met getuigenbewijs opkomen. Waarom? Verdienen zij dan minder geloof in het eenvoudig relaas, omtrent getelde schoorsteenen of vensters, of verzyrgen of verkeerd aangegeven paarden of dienstboden, dan in de dikwerf zoo moeilijke berekeningen van de peil van branders of bakkers? Wel nee; dit is te absurd; de rede is eenvoudig deze, dat de wet op de manier van procederen, bij calanges, over de belasting op het personeel, de dienstboden, paarden en het pleziërgeld, van 28 Junij 1822, in artikel 113, dit voorschrijft. — Vindt gij dit niet consequent, mamaatje!

Wel, jongen! dat is ridicul; daar wordt ik waarlijk door gecompromitteerd; laten wij oppassen, dat onze naburen het niet hooren, want dan steken zij mij de gek aan; ik zal zorgen dat dit, bij de organisatie, (DIT TOCH WEL EINDELYK EENS KOMEN ZAL) worde veranderd.

No. 6. — Vacantie. Er is groote twist, in welk jaargetijde, bij de definitieve organisatie, de regterlijke vacantien zullen plaats hebben. Dat zij, even als die op de scholen en academien, zullen worden ingekort, is te verwachten; want bij de aanstaande invoering van zoo vele bezuinigingen, dient men met het kostelijkste goed der aarde, den tijd, wel te begripen. De gevoelens echter over het tijdstip, wanneer de vacantie zal beginnen, loopen zeer uiteen. Sommigen meenen met easteravond, dit zijn de liefhebbers van het carnaval; anderen met den badtijd; dit zijn landelgenooten, die spelen en sabbaten willen met den badtijd; de Nimrods zeggen met den jaargetijd, de rechouders met slagttijd. — Maar, mijn bemel, vriendje! wat hebben nu die epoques met THEMIS en hare zaken gemeen? waarom laat men het niet zoo als het is? — Omdat alles moet worden veranderd en verschikt. — Daar het nu zeker moeilijk is, al die gewichtige en zoo uiteenlopende belangen te vereenigen, zal het best zijn, dat de vacantie met den tijd van den wijnogst begint: wel is waar hebben wij in Nederland zeer weinig wijnbergen, maar des te meer wijn-drinkers, en de priesters van THEMIS zijn alle vereerders van Bacchus: zoo worden dus alle belangen vereenigd. Leve de justitie!

BROKKEN UIT HET DAGBOEK VAN DEN OUDEN VAN HET MEER.

Vaderlandsche Gedenkdagen en Volksfeesten.

Oom GERRIT in groot tenu aan het ontbijt vindende, herinnerde mij zulks dadelijk, schoon ik die herinnering niet behoefde, dat het de 18de

(*) Onlangs bij den drukker dezer uitgegeven.

Junij was, een dag zoo rijk aan gedenkwaardige gebeurtenissen, dat zij voor mij nimmer zonder aandoening voorbijgaat. — Wij gingen dan ook plegtstatig allen ter kerk, die zeer vol was, daar de boeren mijner gemeente het voorbeeld getrouw volgen, dat ik hun in deze tracht te geven; zoo veel kracht heeft de invloed van het voorbeeld op de burgerij. Waar zij, die eenig gezag in eene gemeente uitoefenen, ten goede voor gaan, zal men altijd zien, dat de minderen dien zelfden weg bewandelen; de ondervinding van alle tijden heeft zulks bevestigd, en even geestig als waar, zeide daaromtrent FREDERIK de eenige:

*à l'Exemple d'un monarque impose et se fait suivre,
à Lorsque AUGUSTE buvait la Pologne était ivre.*

Het is jammer, dat, terwijl onze geëerbiedigde Koning een zoo navolgingswaardig voorbeeld aan zijne onderdanen geeft — vele (*soi-disant*) grooten het er niet beter op toeleggen, om door den Koning na te treden, hante bijzonder onderhoorigen in *deugd, godsvrucht en vaderlandsliefde* voor te gaan; daar toch alleen kan het voorbeeld van den vorst op de mindere klassen werken. — Op den 18den Junij moest mij dit wel te binnen schieten, daar helaas! zoo vele hoofden van gemeenten en steden dien dag slechts bij den sleur huiltigen en er verre af zijn van door hante gedragingen te toonen dat het een feestdag is, die met dank aan het Opperwezen behoort te worden aangevangen, en vervolgd als een vaderlandsche gedenktag dient te worden doorgebracht. — Daarom wordt die dag dan ook door mijnen broeder en mij in onze kleine gemeente altijd als *zoodanig* gevierd, waartoe ik de boeren op mijn landgoed, op eene onkostenrijke wijze gelegenheid geef; de jongheden vermakten zich dan met onschuldige spelen.

*« En daar, bij d'ouden olm, die honderd jaren heugt,
Verzamelt zich de bloei en 't schoonste van de jeugd.
De boersche vedel blinkt, en teder maakt zijn paartjen.
De vreugde blinkt in 't oog, de hoed staat op een haartjen.
Men springt, men danst, men schokt, men huppelt in het rond,
En vat zijn meisj' in d'arm, en heft haar van den grond.
Het jonge hartjen klopt, bij 't teeder vingren nijpen,
En liefste komt in 't spel, om in den hoop te grijpen.
't Genoegen lacht alom; gezondheid krijgt een blos;
De geest wordt opgebeurd; de leden worden los;
De steeds gerekte boog herstelt zich door 't ontspannen;
En zucht om leeg te zijn blijft uit het dorp verbannen. —*

De meer bejaarden sluiten dan een kring en luisteren naar hetgeen oom *SERRIS*, de predikant, de schoolmeester of ik hun vertellen van de vaderlandsche geschiedenis, van de diensten, door het *Oranjehuis* aan *Nederland* vroeger of later bewezen, enz. enz. Te dier gelegenheid nu, had het volgende gesprek plaats.

Een Boer. Hoe komt het toch dominé, dat te B., waar mijn zoon woont, om den 18den Junij even min gedacht wordt, als om de verjaardagen van de jonge Prinsen, uitgezonderd dat er op zulke dagen een slag om den toren staat, terwijl wij hier allen pret hebben?

De Predikant. Wel gys! dat komt omdat die menschen daar niet betamelijk worden opgewekt, om volksfeesten te vieren; alle verjaardagen van de vorstelijke familie kunnen geen volksfeesten zijn; maar de 18de Junij, de geboortedag van den besten der Koningen, die van de Koningin, gelijktijdig met den gedenktag onzer verlossing invallende, behoorden door het geheele vaderland als volksfeesten gevierd te worden.

De Boer. Een volksfeest; wat verstaat gij daardoor, dominé?
De Predikant. Dat is zoodanig feest, waarop men alle standen van de maatschappij gelegenheid geeft, om zich op eene betamelijke wijze te ontspannen, en den Oog of een gedeelte deszelfs vrolijk door te brengen. — Vele menschen in ons vaderland, kennen, helaas! geen ander vermaak dan het loopen naar kroegen of herbergen, en het onmatig gebruiken van sterke dranken; ja, op de meeste plaatsen zijn de vreugdedagen ware *Bachanalien*.

De Boer. Ik begrijp je maar half, dominé! — He, wat leelijk stadsluiswoord had je daar nou weer.

De Predikant. Gij hebt gelijk, gys! ik drukte mij niet duidelijk genoeg, voor menschen van uw slag, uit; ik wilde te kennen geven, dat velen zich door geestrijke dranken zoodanig het bloed verhitten, dat zij zich gelijk stellen met het redeloze vee, allerlei liederlijkheden bedrijven, en niet zelden voor altijd hun levensgeluk verwoesten.

Oom GERRIT. Zoo het getal dergesden, die, ten gevolge van dergelijke nitspittingen in de correctie-huizen zitten opgesloten, werd opgesomd, zoude zulks grooter zijn, dan ons gouvernement schijnt te meenen.

Ik. Maar broeder! wat behoeft gij het gouvernement daar nu weder bij te halen; dat moedigt immers die ongeregeldeheden niet aan?

Oom GERRIT. Neen! maar het doet ook niets om ze voor te komen. — Het is eene verkeerde zuinigheid, om geene uitgaven te willen doen op vaderlandsche feesten; het zijn belangrijke middelen, om de nationaliteit bij het volk te bewaren, en hun oplettend te maken op de voorregten, die het land, dat zij bewonen, thans weder mag genieten; — voor 1794 was de verjaardag van den stadhouder een waar volksfeest voor ouden en jongen, en hoe veel te meer moest de 24ste Augustus zulks dan thans niet zijn. — In de revolutionaire tijden had men te veel volksfeesten, nu is men van het ene uiterste tot het andere overgeslagen en heeft ze geheel niet.

De schoolmeester. Het is echter nog al een belangrijk vraagstuk, hoedanig een vied volksfeest behoort te zijn ingerigt. In het zuidelijk gedeelte onzes vaderlands heeft men daarvan, wel is waar, over 't algemeen zeer goed den slag, maar het is eene tweede vraag, of zoodanige feesten, als daar in zwang zijn, in het noordelijk gedeelte op eene geschikte wijze zouden kunnen worden ingevoerd. — Velen bewaren het tegendeel.

Ik. Na de zoodanigen zijn ten eenemale gelogenstraft, door de doelmatige feesten, ter gelegenheid van de tentoonstelling te *Maarlam* gehouden; hoe veel volks daar ook op de been was, hoe oneindig veel menschen uit andere plaatsen derwaarts heen vloeiden, de beste orde bleef er altijd heerschen, en deze waarheid werd er op nieuw gestaafd, dat

wanneer men den gemeenen man gelegenheid verschaft, zich betamelijk bezig te houden, dezelve zich zeldzaam aan ongeregeldeheden overgeeft.

De schoolmeester. Allerbelangrijkst houde ik dus de ontwerp prijsvraag door het departement *Nijmegen* der *Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen*, ingezonden, en te vinden op de derde lijst van ontwerp-prijsstoffen onder No. 35, waarbij wordt gevraagd:

« Welke volksfeesten zouden in ons vaderland, en wel inzonderheid « i) deszelfs noordelijk gedeelte, kunnen worden ingevoerd, die niet alleen aan de nijverheid en zedelijkheid geen nadeel toebagten, maar ook « op het maatschappelijk geluk, mitsgaders op de beschaving des volke « en deszelfs gehechtheid aan den geboortegrond en de vaderlandsche instellingen voordeelig konden werken? Welke middelen moeten worden « aangewend, om dezelve tot stand te brengen; en welke zoude de doelmatigste en minst drukkende wijze zijn, om de daartoe vereischte kosten te vinden?»

De predikant. Maar zoodanig onderwerp, mijn lieve meester! ligt immers geheel buiten den kring dier maatschappij?

De schoolmeester. Dat zie ik niet in Dominé! Het doelwit der maatschappij is immers mede het bevorderen van goede zeden, en ik ben het geheel met de voorstellers eens, dat volksfeesten niet alleen nuttig, maar zelfs zedelijk noodzakelijk zijn. Ik stel mij dus zeer goede vruchtgevolgen voor, bijaldien die prijsvraag eens wierd uitgeschreven en door eenen bekwamen schrijver beantwoord.

Ik. Hieraan hecht ik geheel mijn zegel, en het ware te wenschen, dat de maatschappij die prijsvraag bij voorkeur uitschreef. Er zijn er weinigen op de lijst, die een zoo uitgebreid nut kunnen stichten.

De Schoolmeester. Nu, wie weet wat spoedig gebeurt, welligt zal de aandacht van vele departementen er even als de onze op vallen, en dan is het mogelijk, dat zij reeds op de aanstaande algemeene vergadering aan de beurt komt.

Oom GERRIT. Nu, dat wensch ik van ganscher harte, daar ik weet hoe veel prijs onze brave Vorst stelt op hetgeen die maatschappij verrijgt; en zop kan dan de beantwoording van die vraag eene geschikte handleiding voor het gouvernement worden, om de volksfeesten aan te moedigen.

Daar het jonge volkje met luider stemmen het schoone volkslied van den ridder *TOLLENS* aanhief, brak hier het gesprek af. Eerst luisterden wij allen naar het eenvoudig, maar hartelijk lied, doch van lieverlede zongen wij eindelijk allen mede, met harten, doortintelt van de zuiverste liefde:

*« Bewaar, o God! den Koning lang
« En 't lieve vaderland.»*

In de *Arnhemsche Courant* van den 27sten Junij las men eene Advertentie van zekere *Philologici*, dat jonge lieden tot het doen van een propaedeutisch examen aan de G..... academie geen testimonium van de *Logica* behoeven te produceren, en ofschoon de professoren dier academie verre boven de aantijgingen eeniger verwaande jonge lieden (die zich nog wel *philologici* durven noemen) verheven zijn, meent echter een vriend der bovengenoemde academie dezelve geene ondiens te doen, door die heeren aan te raden zich in het vervolg niet te bemoeien met zaken die hun noch aangaan, noch waarvan zij het behoop waten. En gesteld, er was te G. een propaedeutisch examen afgenomen, zonder dat het testimonium van de logica aanwezig was, en professoren wel voor eens vertrouwen in den examinandus gesteld hadden, zoo volgt hier uit niet, dat zij dit besluit voor altijd en voor iedereen genomen hebben; ook zullen h. h. professoren wel de noodige voorzigtigheid hierin gebruikt hebben, en zal aan het goede vertrouwen van hen wel beantwoord ge worden zijn.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

- Den 12den Julij 1691 werd INOCENTIUS XII tot 244sten Paus verkozen.
- Den 12den dito 1736 beoogde het heilige conclave CLEMENS XII tot 244sten paus.
- Den 12den dito 1821 vermoordden de Turken al de Grieken op het eiland *Cyprus*.
- Den 13den dito 1426 mislukte de aanslag der Kennemers op de stad *Haarn*.
- Den 13den dito 1793 werd MARAT door CHARLOTTE CORDAY om het leven gebracht.
- Den 13den dito 1819 gaf de Koning van *Wurtemberg* eene constitutie aan zijne staten.
- Den 14den dito 1531 had de echtscheiding plaats tusschen HENDRIK VIII Koning van *Groot-Brittanje* en CATHARINA van *Arragon*.
- Den 14den dito 1789 werd de Bastille te *Parijs* door de burgers veroverd en werden vele slagtoffers der staatsberoeringen aan huane betrekkingen teruggegeven.
- Den 14den dito 1751 deden de meeste wijnkopers te *Amsterdam* den eed op de nieuwe belasting, zoodat er alles zonder opschudding afliep, hoewel zij in den beginne, bij de invoering dier belasting, even als te *Rotterdam*, geweigerd hadden.

ARNHEM, den 14den Julij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 13 Junij 2 El 5 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen o D.
Den 14 dito 2 El 3 Palm 5 Duim; gewassen o D., gevallen 20 D

Getrouwd:

A. BLAAUW, I. Hz.
Ingenieur van 's Rijks Waterstaat.
en
E. M. MOSSEL.

HELLEVORTSLUIS,
den 11den Julij
1829.

Heden beviel van eene DOCHTER, J. G E R R I T.
Z E N, huisvrouw van
ARNHEM,
den 12den Julij
1829.
J. COERS.

BURGEMEESTER en ASSESSOREN der **GEMEENTE APPELDOORN** zijn voornemens, op Vrijdag den 24^{sten} Julij aanstaande, des morgens om elf uren, onder nadere approbatie van Hun Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Gelderland*, over te gaan tot Openbare Aanbesteding, eener op de *Beemte, onder het Kerspel Apeldoorn* te **BOUWEN** NIEUWE SCHOOL, met daarin benodigde **MATERIALIEN** en **LEVERANTIE** van alle **MATERIALIEN**; waarvan alle werkdagen, des morgens van 9 tot 12 uren, aan het Gemeentehuis te *Apeldoorn*, alwaar de Aanbesteding zal plaats hebben, nadere informatie kunnen verkregen worden.

Apeldoorn, den 10^{den} Julij 1829.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,
A. J. J. A. VAN HEECKEREN.
Ter Ordinantie,
De Secretaris der Gemeente,
A. R. VAN AKEN.

† † † Op Maandag den 20^{sten} Julij 1829, des avonds ten zes uren, aan het huis van Mevrouw de Weduwe **PEPPEEN HAUSER**, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. G. VAN BECK, residentende te *Arnhem*, in het openbaar bij toelagen worden gegeven:

1^o. Een **HUIS, HOF, BOOMGAARD** en **BOUWLAND**, genaamd *de Broeksche Hof, of de Hammelweide*, groot ongeveer 2 Bunders, 67 Roeden en 60 Ellen, het Huis gekwoteerd I No. 42, alles aan en bij elkander gelegen in de gemeente *Arnhem*, aan den straatweg naar *Velp*, ompaald ten Noorden eene langs gezegden weg loopende beek, ten Oosten de Vosdijk, ten Zuiden de twee volgende perceelen en ten Westen de Heer Baron **VAN HUGENPOTH**.

Ingezet op f 4611.

2^o. Eene **WEIDE**, gelegen als voren, in het *Arnhemsche Broek, de Mussenbergse Weide* genaamd, groot ongeveer 3 Bunders, 47 Roeden en 90 Ellen, ompalende ten Noorden het eerste perceel, ten Oosten de Vosdijk, ten Zuiden de Burgerwezen en ten Westen het eerstvolgende perceel en **J. VAN KOLFSCHE SCHO TEN**.

Ingezet op f 1701.

3^o. Eene **WEIDE**, gelegen als voren, genaamd *de Hammelweide*, groot ongeveer 2 Bunders, 73 Roeden en 60 Ellen, ompaald ten Noorden het eerste perceel, ten Oosten het laatstvoorgaande perceel, ten Zuiden **J. VAN KOLFSCHE T EN** en ten Westen den Heer Baron **VAN HUGENPOTH**.

Ingezet op f 1501.

4^o. **VYF ACHTSTE PARTEN** van de **HEELSUMSCHE TIENDEN**, onder de Heerlijkheid *Dorewerth* gelegen.

Ingezet op f 8800.

5^o. De **HEELSUMSCHE en HARTENSCHETIENDEN**, onder de Gemeente *Renkum* gelegen.

Ingezet op f 2203.

6^o. Eene **WEIDE**, mede in het *Arnhemsche Broek* gelegen, genaamd *de Boterweide*, groot ongeveer 1 Bander, 65 Roeden en 90 Ellen, ompaald ten Noorden de Erven **H. A. M. MINCK**, ten Zuiden de Broekstraat, ten Oosten de heer **G. DULLERF** en ten Westen **VAN SOMEREN** en **TRANBOER**.

Ingezet op f 1986.

7^o. Eene **WEIDE**, gelegen als voren, genaamd *de Paardenweide*, groot ongeveer 2 Bunders, 7 Roeden en 10 Ellen, ompaald ten Noorden de Broekstraat, ten Zuiden **St. Peters Gasthuis** en het volgende perceel, ten Oosten de heer **KNORRS** en ten Westen de Hervormde Kerk te *Arnhem*.

8^o. Eene **WEIDE**, gelegen als voren, genaamd *Leijdekkers kampje*, groot ongeveer 1 Bander, 57 Roeden en 82 Ellen, ompaald ten Noorden het laatstvoorgaande perceel, ten Zuiden de Rijkshandijk, ten Oosten **St. Peters Gasthuis** te *Arnhem* en ten Westen de Hervormde Kerk te *Arnhem*.

De beide laatstvoorgaande perceelen zijn in massa ingezet op f 2920.

Widers bij inzaat en toelagen.

9^o. **DRIE VROUWEN ZITPLAATSEN**, in de **St. Catharina Gasthuiskerk** te *Arnhem*, op de negende Bank zittende, de 3^{de}, 5^{de} en 6^{de} Plaats.

Ten aanzien der voorwaarden kan men onderrigt bekomen ten kantore van genoemden Notaris, in de Bakkerstraat te *Arnhem*.

§ § § Mr. **J. NYHOFF**, Notaris te *Arnhem*, als daartoe door de Reijbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Arnhem*, gecommitteerd, zal op laat zijner principalen op den 24^{sten} Julij 1829, des avonds ten 6 uren, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem*, publiek op hoogen doen inzetten, om den 7^{den} Augustus 1829, finaal te worden verkocht:

1^o. Een ruim, hecht en sterk **HUIS** en **ERVÉ**, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Turfstraat, Lett. A No. 11, Q No. 11, waarin sedert ruim 25 jaren de Bankbakkers-Affaire is uitgeoefend en het geen mede om den zeer gunstigen stand in de nabijheid van de groote markt, ook voor allerlei andere Affaire zeer geschikt is, zijnde voorzien van 2 ruime **KELDERS**

één voor en een achter het Huis, en zijnde dit perceel in gebruik bij den Bankbakker **G. J. VAN SANTBERGEN**.

2^o. Een dito **PAKHUIS** of **LOOTS**, vlak achter het voorgaande perceel, tegen de groote kerk. — Zullende deze beide perceelen, welke met 1^o Mei 1830 kunnen worden aangevaard, ook in massa worden gevoild.

Nadere informatie zijn te bekomen ten kantore van genoemden Notaris Mr. **J. NYHOFF**, in de Bakkerstraat, te *Arnhem*, benevens bij den Heer Advocaat **VAN OVERVELDT**, in de Ketelstraat, Wijk E No. 2.

† † † De Notaris Mr. **J. NYHOFF**, te *Arnhem*, op Maandag den 20^{sten} Julij 1829, des avonds ten zes uren, in het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek aan den minst schrijvenden aanbesteden: het **BOUWEN** van een **HUIS**, met alle benodigde **MATERIALIEN** en **ARBEIDSLOONEN**; en wel binnen *Arnhem*, op het hoek van de Bakkerstraat en Virelstraat, weerszijds tusschen het Erf van den Heer **BLAAUW**, naar het Bestek, gedurende drie dagen, voor de Aanbesteding, op de plaats zelve, zullende ter visie liggen, en waar bij tevens de noodige aanwijzing zal worden gedaan.

Omtrent de voorwaarden der Aanbesteding zijn informatie te bekomen ten Kantore van gezegden Notaris.

§ § § **UITDEHANDTE KOOP**, een nieuwe **BARAUCHET** met **BOK** en **KNECHTSTOELTJE** als ook **ZY- en VOORBLINDEN**, geschikt voor 1 en 2 paarden, te bevragen bij den Mr. Wagenmaker **J. VAN DER SLOOTEN**, op de Beek, te *Arnhem*.

† † † De Ondergeteekende de **AFFAIRE** van **WYNNEN** ter dezer Stede begonnen hebbende; recommandeert zich aan allen die hem zullen gelieven te bevestigigen; knnende zij, van eene goede kwaliteit van Wijnen, alsmede van eene civile en prompte bediening verzekerd zijn.

M. H. J. BURGERS.

§ § § Executeurs in de Nalatenschap van Wijlen **GERRIET JEPRINSEN**, Weduwe van **JAN HAMMINCK**, overleden binnen *Arnhem*, op den 14^{den} Maart 1829, roepen nu deze op, zekere **JAN PRINSEN**, Zoon van **JAN PRINSEN** en **NEELTJE WELBORN**, ten einde zich ten spoedigste te vervegen, ten kantore van den Notaris Mr. G. VAN BECK, te *Arnhem*, alwaar hij eene voor hem belangrijke mededeeling zal kunnen nemen.

† † † De Heer **PHILIPPUS DE HAAN**, van *Zwolle*, Mond- en Tandneester, geëxamineerd en geadmiteerd voor het Koninkrijk der Nederlanden; berigt, dat hij hier is gearriveerd en eenige dagen zal te spreken of te ontbieden zijn over alle **MONDZIEKTEN**; geneest spoedig alle **SCHEURBUTIEKEN MONDEN**, verstrikt alle **MONDPYN**, voortkomende door **Rous**, Zinking of **Rumatusmus**, bij den Heer **J. W. HIRSCHMAN** instrument-maker in de Rijnstraat, Lett. C. No. 5. *Arnhem*, den 10^{den} Julij 1829.

* * Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker **J. C. VAN KESTEREN**, op het Rok-in, No. 157, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. **L. WACHLER**, De Parijsche Bloedbruiloft. Een Verhaal uit de ontzettende Godsdiens- en Burgeroorlogen in *Frankrijk*, in de XVII^{de} Eeuw. Een deel compleet, met gegrav. titel en vignet. f 2:00.

II. **C. VAN DER VYER**, Wandelingen in en om *Amsterdam*, versierd met 4 uitnuntende platen, voorstellende de schoonste gezigten in en buiten gezegde Stad; benevens eenen gegraveerden titel en vignet. Een deel compleet, in nette cartonne band, op woon post-formaat. f 3:75.

III. **H. CLAUREN**, Het Oude Kasteel van *Marianlande*, of de Liefde maakt Helden. Een deel compleet, met gegraveerden titel en vignet. f 3:75.

Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker **J. C. VAN KESTEREN**, op het Rok-in, No. 157, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld: door de Heer **L. EYKART**, tot primo Aug. aanstaande, bijt opgesteld, en waarvan een Bericht van Intekenings alom gratis is te bekomen.

* * Bij den Boekhandelaar **D. R. VAN WERMESKERKEN**, te *Tiel*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld: **E. W. VAN DAM VAN ISSELT**, *Hassar of de Negers*, Dichtstuk, met eenen fraajen titel en vignet, in nette cartonne band. f 1:25.

* * Bij **N. VAN DER MONDE**, Boekdrukker te *Utrecht*, is van de pers gekomen en aan de voornaamste Boekhandelaars verzonden: **REIZEN in West-Indië** en door een gedeelte van *Zuid- en Noord-Amerika*; door **G. B. BOSCH**, Predikant te *Curacao*, 1^{ste} deel, met gegr. titel en vignet f 3:75.